

ଯେ ଥାଏ ପର ଉପକାରେ

ଡ. ରମେଶ ପତ୍ରୀ

ଉଚ୍ଚତା ଆମର ଜନ୍ମଭୂମି । ବିରାଟ ଆମର ଏଇ ଦେଶ । ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଦେଶଟି ଆମର ଗଠିତ । ଆମ ଦେଶର ଗୁରୁତ୍ବାଚ ରାଜ୍ୟର କଛୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜନ୍ମଗୃହଣ କରିଥିଲେ ଜଣେ ସାଧୁ । ନାଁଟି ତାଙ୍କର ଥିଲା ମେକରଣ । ସେ ଥିଲେ ଗୁରୁ ଦଭାତ୍ରେୟଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ । ଗିରିନାର ପର୍ବତର ପାଦଦେଶରେ ଥିବା ଅରଣ୍ୟରେ ସେ ବାରବର୍ଷ ଧରି ତପସ୍ୟା କରିଥିଲେ । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ତୋକ ହେଲେ ସେ କନ୍ଦମୂଳ ଖାଉଥିଲେ ଓ ଶୋଷ ହେଲେ ଫରଣ ପାଣି ପିଇ ତୃଷ୍ଣା ନିବାରଣ କରୁଥିଲେ ।

ଗୁରୁ ଦଭାତ୍ରେୟ ଯେତେବେଳେ ଜାଣିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ମେକରଣ କଠୋର ତପସ୍ୟା କରୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ପୂରିଗଲା । ସେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଆଶାର୍ବାଦ କଲେ ।

ମେକରଣ ଦଭାତ୍ରେୟଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଗୁରୁଦେବ, ମୁଁ ବାରବର୍ଷ ଧରି ତପସ୍ୟା କରିଥାରିଛି । ଏବେ ମୋତେ କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ ଦୟାକରି କହନ୍ତୁ ।” ଦଭାତ୍ରେୟ ତାଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ତୁମ୍ବୀ ଦେଇ କହିଲେ, “ପୁଅ, ତୁମେ ଯେଉଁ କଛୁଭୂମିରୁ ଆସିଛ, ସେଠାରେ ବହୁ ଅଞ୍ଚଳ ମରୁଭୂମି । ସେହି ମରୁଭୂମି ଅଞ୍ଚଳ ଦେଇ ଯାଉଥିବା ପଥକମାନେ ପାଣି ନ ପାଇ ତୃଷ୍ଣାରେ କାତର ହୋଇପଡ଼ନ୍ତି । ପାଣି ଅଭାବରୁ ଅନେକ ସମୟରେ ସେମାନେ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ନ୍ତି । ତୁମେ ଦୁଇଟିଯାକ ତୁମ୍ବୀରେ ପାଣିନେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ପିଇବାକୁ ଦେବ, ଏହା ହିଁ ତୁମପାଇଁ ହେବ ଏକ ମହତ୍ତ୍ଵକାର୍ଯ୍ୟ ।”

ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ଏହି ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ଦଭାତ୍ରେୟ ଚାଲିଗଲେ । ମେକରଣ ମଧ୍ୟ ଗିରିନାର ପର୍ବତରୁ ଫେରିଆସିଲେ ନିଜର କଛୁଭୂମିକୁ । ସେଠାରେ ସେ ବାଲିମାଟିରେ ଏକ କୁଡ଼ିଆ ତିଆରି କଲେ । ପ୍ରତିଦିନ ସେ ତୁମ୍ବାଗୁଡ଼ିକରେ ପାଣି ପୂରାଇ ଭାର ସାହାୟ୍ୟରେ ମରୁଭୂମିରେ ବହୁ ଦୂରକୁ ବୋହି ନେଉଥିଲେ । ଶୋଷରେ ବିକଳ ହୋଇ ପାଣି ମୁନ୍ଦାଏ ଖୋଜୁଥିବା ଯାତ୍ରାମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସେ ପହଞ୍ଚ ଯାଉଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ପାଣି ପିଆଉଥିଲେ । ମରଣମୁହଁରୁ ମୁକୁଳି ଆସୁଥିବା ସେହି ମଣିଷମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ହସ ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା । ଏହା ଦେଖୁ ମେକରଣ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଉଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ସେ ଆଖପାଖ ଗାଁରୁ ଭିକ୍ଷା କରୁଥିଲେ । ଯାହା ମିଳୁଥିଲା ସେଇଥରେ ବଞ୍ଚିଯାଉଥିଲେ ।

କ୍ରମେ ମେକରଣ ବାର୍ଷିକ୍ୟରେ ଉପନୀତ ହେଲେ । ସେ ଆଉ ବେଶି ପରିଶ୍ରମ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । ନିଜେ ରହୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଆଉ ଗୋଟିଏ କୁକୁର ପାଲିଲେ । କୁକୁରଟିର ନାଁ ଦେଇଥିଲେ ମୋତି ଆଉ ଗଧଟିର ନାଁ ଲାଲା ।

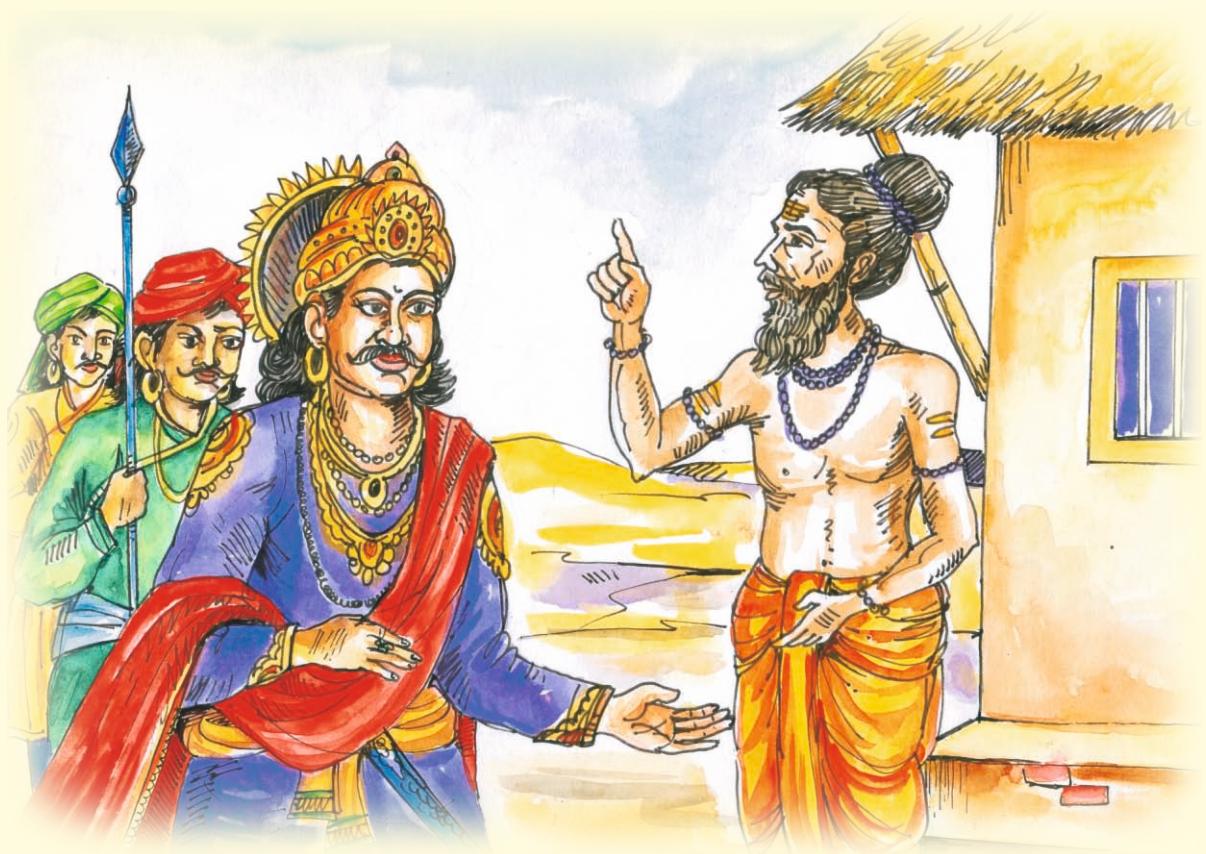
ଏଣିକି ସେ ତୁମ୍ବୀ ଦୁଇଟିରେ ପାଣି ଭରି ତାକୁ ଗଧ ପିଠିରେ ଓହଳାଇ ଦେଉଥିଲେ । ସାଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ତବା ମଧ୍ୟ ଦେଉଥିଲେ । ଆଗରେ ଯାଉଥିଲା ମୋତି ଆଉ ତା’ ପଛେପଛେ ଚାଲୁଥିଲା ଲାଲା । ଯେଉଁଠି ମଣିଷମାନେ ପାଣି ବିନା ଛଟପଟ ହେଉଥିଲେ ସେଇଠି ସେମାନେ ପହଞ୍ଚ ଯାଉଥିଲେ, ଶୋଷିଲା ମଣିଷମାନେ

ଗଧ ପିଠିରେ ଓହଳିଥିବା ତୁମ୍ହାରୁ ଡକାରେ ପାଣି କାଡ଼ି ପିଉଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ ବଞ୍ଚିଯାଉଥିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ମୋତି ଓ ଲାଲା ପୁଣି ଫେରିଆସୁଥିଲେ କୁଡ଼ିଆ ପାଖକୁ । ମେକରଣ ଲାଲା ପିଠିରୁ ତୁମ୍ହା ଦୁଇଟି ଓହଳା ଦେଉଥିଲେ । ଦିନବେଳା ମେକରଣ କେତେକ ସ୍ଥାନରୁ ଭିକ୍ଷା ସଂଗ୍ରହ କରି ନେଇ ଆସୁଥିଲେ । ତହିଁରୁ ସେ ଦୁଇଭାଗ ମୋତି ଓ ଲାଲାକୁ ଦେଉଥିଲେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଭାଗ ନିଜେ ଖାଉଥିଲେ । ବେଳେବେଳେ କୌଣସି ଭୋକିଲା ଯାତ୍ରୀ ଯଦି ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା, ତାକୁ ବି ସେନିଜ ଭାଗର ଖାଦ୍ୟ ଦେଇଦେଉଥିଲେ । କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତକୁ ଖାଦ୍ୟ ଦେଇପାରୁଥିବାରୁ ପରମ ତୃପ୍ତି ଲାଭ କରୁଥିଲେ ।

ଦିନେ କଛୁ ରାଜ୍ୟର ରାଜା ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଶିକାର କରିବାକୁ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ଥିଲେ କେତେକ ରାଜକର୍ମଚାରୀ । ଦିନେ ରାଜା ସାରାଦିନ ବୁଲିବୁଲି କୌଣସି ଜନ୍ମକୁ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେବାକୁ କିଛି ସମୟ ବାକି ଥାଏ । ସେହି ମରୁଭୂମିରେ ସେ ମେକରଣଙ୍କ ଗଧ ଓ କୁକୁରକୁ ଦେଖିଲେ । ତାଙ୍କର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସାମା ରହିଲା ନାହିଁ । କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ “ଏହି ମରୁଭୂମିରେ ଗଧ ଆଉ କୁକୁର କେଉଁଠୁ ଆସିଲେ ? ଏଠାରେ ତ ଚିତାବାଘର ଭୟ ରହିଛି । ତା’ ହାବୁଡ଼ରୁ ଏମାନେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି କିପରି ?”

ଜଣେ ରାଜକର୍ମଚାରୀ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ମହାରାଜା ଏମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ସମ୍ମାନୀ ମେକରଣଙ୍କ ପୋଷାଜନ୍ତୁ । ଏ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପାଖରେ ଏମାନେ ପରିଚିତ । ମରୁଭୂମିରେ ପାଣି ନ ପାଇ ଛଟପଟ

ହେଉଥବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଏମାନେ ପାଣି ଯୋଗାଇଥାନ୍ତି । କୌଣସି ହିଂସ୍ରଜନ୍ମ ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କର ଅନିଷ୍ଟ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।”

ରାଜା କହିଲେ, “ଆଜି ଶିକାର ତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଆମେ ଏତେ ଦୂର ଆସିଛୁ ଯେତେବେଳେ, ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ମେକରଣଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ ହୋଇଯିବା ଉଚିତ ହେବ ।”

ତା’ପରେ ଲାଲା ଆଉ ମୋତି ଯେଉଁଆଡ଼େ ଗଲେ ତାଙ୍କ ପଛେପଛେ ରାଜା ଓ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କିଛି ବାଟ ଗଲାପରେ ଗୋଟିଏ କୁଡ଼ିଆ ପାଖରେ ଲାଲା ଓ ମୋତି ଅଟକିଗଲେ ।

କୁଡ଼ିଆ ଭିତରୁ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବାହାରି ନିଜର ଥରଥର ହାତରେ ଗଧପିଠିରୁ ପାଣିତୁମ୍ୟ ଦୁଇଟି ଓହ୍ଲାଇ ଆଣିଲେ । ଗଧର ବେକରେ ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମୁଣ୍ଡା ଛୁଲାଇ ଦେଲେ । କୁକୁରକୁ ଚିଠିଟିଏ ଦେଲେ । ତାଙ୍କର ଦରକାରୀ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକର ନାଁ ସେଥିରେ ଲେଖାଥିଲା । ପାଖ ଗାଁର ଦୋକାନୀ ମଧ୍ୟ ଏ ଚିଠି ସହିତ ପରିଚିତ ଥିଲା । ସେ ମେକରଣଙ୍କ ଚିଠି ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ଜିନିଷ ଗଧ ବେକରେ ଛୁଲୁଥିବା ମୁଣ୍ଡାରେ ଭର୍ତ୍ତା କରି ଦେଉଥିଲା ।

ରାଜା ଏ ସବୁ ଦୂରରୁ ଦେଖୁଥିଲେ । ସେ ଓ ତାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀମାନେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ନିଜର

ପରିଚୟ ଦେଲେ । ମେକରଣ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ହେ କଳ୍ପର ରାଜା, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସ୍ଵାଗତ ଜଣାଉଛି । ମୋ କୁଡ଼ିଆ ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ ।”

ସେତେବେଳେ ଶାତ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଆଏ । ମେକରଣଙ୍କ ଦେହ ଶାତରେ ଥରଥର ହେଉଥାଏ । ରାଜା ପଚାରିଲେ “ମହାଶୟ, ଏହି ମରୁଆଞ୍ଚଳରେ ଆପଣଙ୍କୁ କ’ଣ ଶାତ ହେଉ ନାହିଁ” ? ମେକରଣ କହିଲେ, “ଶାତ ହେଉଛି କିନ୍ତୁ ଶାତକୁ ମୁଁ ଡରୁ ନାହିଁ । ଜୀବନର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ସେବାରେ ଜୀବନ ବିତାଇବା ହିଁ ମୋର ଜଳ୍ପା ।”

ରାଜା ନିଜ କାନ୍ତରେ ପଡ଼ିଥିବା ମଣିମୁକ୍ତା ଖଚିତ ଚଦରଟିକୁ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀଙ୍କ ଦେହରେ ଓଡ଼ାଇ ଦେଲେ । ମେକରଣ ଏଥରେ କିନ୍ତୁ ଖୁସି ହେଲେ ନାହିଁ । ବିନ୍ଦୁର ସହିତ ଚଦରଟି ରାଜାଙ୍କୁ ଫେରାଇଦେଇ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଏ ସ୍ଥାନର ଶାତ ସହିବାରେ ମୋ ଦେହ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଯାଇଛି । ମୋ ପାଇଁ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଅନ୍ୟ କେହି ଦୁଃଖୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଆପଣ ଏହାକୁ ଦାନ କଲେ ମୁଁ ଅଧିକ ଖୁସି ହେବି ।”

ମେକରଣଙ୍କର ଏପରି କଥା ଶୁଣି ରାଜା ସ୍ତରୀୟ ହେଲେ । ଆଗ୍ରହ କରି କହିଲେ, “ହେ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ! ଆପଣ ମୋତେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜିନିଷ ମାଗନ୍ତୁ, ମୁଁ ତାହା ଆପଣଙ୍କୁ ଦାନ କରିବି ।” ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ କହିଲେ “ହଁ, ମୁଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଜିନିଷ ଆପଣଙ୍କୁ ମାଗିବି । ତାହା ହେଲା, ଆଜିଠାରୁ ଏହି କଳ୍ପ ଭୂମିରେ ଆପଣ ଆଉ କେବେ ଶିକାର କରିବେ ନାହିଁ । ଫଳରେ ଏ ସ୍ଥାନର ପ୍ରାଣୀମାନେ ସ୍ଵଳ୍ପରେ ବିଚରଣ କରିପାରିବେ । ବଣଜଙ୍ଗଳ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବ ।”

ମେକରଣଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ରାଜା କହିଲେ, “ହେ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କଥା ଦେଉଛି, ଆଜିଠାରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଉ କେହି କୌଣସି ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଶିକାର କରିବେ ନାହିଁ ।”

ତା’ପରେ ରାଜା ନିଜ ଉଥାସକୁ ଫେରିଆସିଲେ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ଆଜିଯାଏଁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ନିର୍ଭୟରେ ବିଚରଣ କରୁଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଶିକାର କରିବା ମନା ହୋଇଛି ।

ଲେଖକ ପରିଚୟ

ଡକ୍ଟର ରମେଶ ପତ୍ରୀ ୧୯୫୦ ମସିହା ଅପ୍ରେଲମାସ ୨୧ ତାରିଖ ଦିନ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ରଚନାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ‘ଖୁଲୁହାତୀ’, ‘ଗାଉଁଳି ଗପ’, ‘ଦଶା ଘାଟିର ବାଘୁଣୀ’, ‘ବନରାଜଜର କଥା’, ‘ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଲେ ଯେଉଁ ବାଚରେ’ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଧାନ । ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ରଚନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା

- ★ ଏହା ଗୁଜ୍ରାଟ ରାଜ୍ୟର ଏକ ଲୋକଗନ୍ଧ । ଏହିପରି ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର କାହାଣୀମାନ ସଂଗ୍ରହ କରି ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶୁଣାଇବେ ।
- ★ ପରୋପକାର, ସେବା, ସ୍ଵାର୍ଥହୀନତା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷର ଧେଯ ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କହିବେ ।
- ★ ଜୀବଜନ୍ମମାନେ କିପରି ବିଶ୍ୱାସ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟପରାୟଣ - ସେ ସଂପର୍କରେ ଏହି ଗନ୍ଧ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଦାହରଣ ଦେବେ ।
- ★ “ଜୀବେ ଦୟା ପରମ ଧର୍ମ” - ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ପିଲାଦିନରୁ ଏପରି ଗୁଣ ଆହରଣ କରିବାପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରେରଣା ଦେବେ ।
- ★ ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅବ୍ୟୟ ଓ କ୍ରିୟାପଦ ସମ୍ପର୍କରେ ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ★ କେବଳ ମନୁଷ୍ୟ ନୁହେଁ, ଅନ୍ୟ ଜୀବଜନ୍ମମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ହିଂସା ଆଚରଣ ନ କରି ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତିଶାଳ ହେବାପାଇଁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ କହିବେ ।
- ★ “ଜୀବ ହତ୍ୟା” - ଅନ୍ୟାୟ ଏବଂ ପାପ ବୋଲି ପିଲାମାନେ ଧାରଣା ପାଇବେ ।

ସୂଚନା

- କଳ୍ପ ଅଞ୍ଚଳ - ଗୁଜ୍ରାଟର ପଣ୍ଡିତ ଉପକୂଳମୁଁ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳ
ତୁମ୍ଭୀ - ଶୁଣିଲା ଲାଭର ଚାଣ ଖୋଲରେ ପ୍ରଷ୍ଟୁତ ପାତ୍ର
ଶିରିନାର ପର୍ବତ - ଗୁଜ୍ରାଟ ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ପର୍ବତ
ଦଉାତ୍ରେୟ - ବିଖ୍ୟାତ ରକ୍ଷି ଅତ୍ରି ଓ ତାଙ୍କ ପନ୍ଥୀ ଅନସୂୟାଙ୍କ ପୁତ୍ର
ଓଡ଼ାଇଦେଲେ - ଘୋଡ଼ାଇ ଦେଲେ

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ନିବାରଣ	କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ	ଅନିଷ୍ଟ	ଅଭ୍ୟସ	ବିଚରଣ
ଉପନୀତ	ହାବୁଡ଼	ସ୍ଵାଗତ	ସ୍ଵମୀଭୂତ	ସୁରକ୍ଷିତ
ମୁକୁଳି	ହିଂସା	ଖଚିତ	ସ୍ଵଲ୍ପ	ନିର୍ଭୟ

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଆସ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ।

- କ) ମେକରଣ କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଉପସ୍ୟା କରିଥିଲେ ?
- ଖ) ଉପସ୍ୟା ସମୟରେ ସେ କିପରି ଜୀବନ ବିତାଉଥିଲେ ?
- ଗ) ଗୁରୁ କାହିଁକି ମେକରଣଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦକଲେ ?
- ଘ) ନିଜର ଉପସ୍ୟା ସରିବା ପରେ ମେକରଣ ଗୁରୁଙ୍କୁ କ'ଣ କହିଲେ ?
- ଡ) ମର୍ଭୁମିକୁ ମେକରଣ କିପରି ପାଣି ନେଉଥିଲେ ?

୨. ଉତ୍ତର ଲେଖ୍ନବା ।

- କ) ଦଉାଡ଼େଯ ମେକରଣଙ୍କୁ ତୁମ୍ହୀ ଦୁଇଟି ଦେବାର କାରଣ କ'ଣ ଥିଲା ?
.....
- ଖ) ତୁମ୍ହୀ ଦୁଇଟିକୁ ମେକରଣ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ?
.....
- ଗ) ପଥ୍ରକମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁ ମେକରଣ ଖୁସି ହେଉଥିଲେ କାହିଁକି ?
.....
- ଘ) କେଉଁ ଉପାୟରେ ମୋଡ଼ି ଓ ଲାଲା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପାଣି ଯୋଗାଉଥିଲେ ?
.....
- ଡ) ରାଜାଙ୍କୁ ମେକରଣ କି ଦାନ ମାଗିଥିଲେ ?
.....

୩. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁଲେବଟିକୁ ପଡ଼ି ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳରେ ଉପୟୁକ୍ତ ଚିହ୍ନ ଦେବା ।

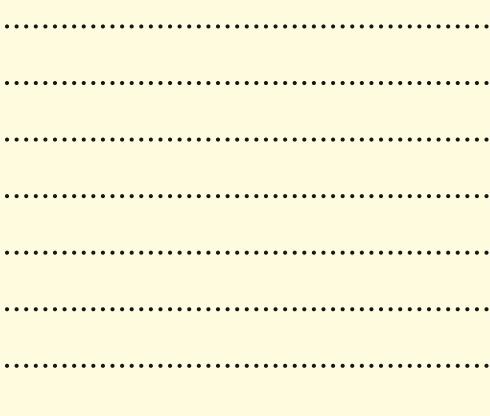
ବ୍ୟାସଦେବ କେବଳ ଜଣେ ରକ୍ଷି ନ ଥିଲେ ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ମହାନ୍ ପଣ୍ଡିତ ସେ ନିଜେ ଅନେକ ପୁରାଣଶାସ୍ତ୍ର ରଚନା କରିଥିଲେ ବହୁ ଶିକ୍ଷ୍ୟ ତାହାଙ୍କ ନିକଟରେ ରହି ବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟନ କରୁଥିଲେ ଏଭଳି ଏକ ଚମକାର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁ ତାଙ୍କର ଆଶ୍ରମ୍ୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ସେ ମନେମନେ ଚିତ୍ରା କଲେ ମୁଁ ତ ଏତେ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟନ କରିଛି କିନ୍ତୁ କାହିଁ ସଂସାରରେ ଏଭଳି ବିଦ୍ୟା ଥିବାର ତ ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ ସୁତରାଂ ମୋର ବିଦ୍ୟା ଅପୂର୍ବ ଅଟେ ।

୪. ବନ୍ଧୁନୀୟ ଉପୟୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବାକ୍ଷି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିବା ।

(ଅବା, ତେଣୁ, ଯଦି, କିନ୍ତୁ, ଅଥଚ, ଯେ, ଓ)

- କ) ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ..... କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଆମ ଦେଶ ଗଠିତ ।
- ଖ) ଗୁରୁ ଯେତେବେଳେ ଜାଣିଲେ ..... ତାଙ୍କ ଶିକ୍ଷ୍ୟ ଉପସ୍ୟା କରୁଛି, ସେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ।
- ଗ) ମେକରଣ ବାର୍ଷିକ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ..... ପଥ୍ରକମାନଙ୍କୁ ପାଣି ଯୋଗାଉଥିଲେ ।
- ଘ) ଜଳ ହିଁ ଜୀବନ ..... ଜଳଦାନ ମହତ୍ ଦାନ ।
- ଡ) ମେକରଣ ..... ଚଦରଟିକୁ ନେଲେ ନାହିଁ ।

୫. ଚକ୍ର ମଣ୍ଡିରେ ଥିବା ଅକ୍ଷର ସହ ଚାରିପଟେ ଥିବା ଅକ୍ଷରକୁ ଯୋଡ଼ି ଯେଉଁ ନୃତ୍ୟ ଶଙ୍ଖଟି ମିଳୁଛି ସେହି ଶଙ୍ଖକୁ ଚକ୍ର ବାହାର ବୃତ୍ତରେ ଲେଖିବା ଓ ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ିବା ।

୭. ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ରିୟାପଦ ବାହି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିବା ।

କ) ଭୋକ ହେଲେ ସେମାନେ ଫଳମୂଳ ..... | (ଖାଏ, ଖାଇଲା, ଖାଇବେ)

ଖ) ଶିଷ୍ୟର ସଫଳତା ବିଷୟରେ ଶୁଣି ଶୁଣୁ ଶୁଣି ..... | (ହେଲେ, ହୋଇଥାଏ, ହେବ)

ଗ) ଏବେ ମୋଡେ କ'ଣ କରିବାକୁ ହେବ ଆପଣ ..... | (କୁହ, କହିବ, କୁହନ୍ତୁ)

ଘ) ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ଲାଲା ଓ ମୋଡ଼ି କୁଡ଼ିଆକୁ ..... | (ଫେରେ, ଫେରନ୍ତି, ଫେରିବା)

୮. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

କ) ଏକୀଭୂତ .....
ଖ) ଦୃଢ଼ୀଭୂତ .....
ଗ) ଦ୍ଵରାଭୂତ .....
ଘ) ଦୂରୀଭୂତ .....

୯. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦମାନଙ୍କରେ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥାନେ ନିବାରଣ କିମ୍ବା ସମରଣ ଯୋଗ କରିବା ।

ଶୁଧା....., ଲୋଡ଼....., ଲଞ୍ଚା.....
ଅଣି....., ଡାଷା....., କୋଧ.....

ତୁମପାଇଁ କାମ

ଆମ ଦେଶରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଅନ୍ୟ ମହାପୁରୁଷମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ବିବରଣୀ ସଂଗ୍ରହ କର ଓ ଶୈଶବୀରେ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କର ।